

LISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Éves előfizetés...	16 kor.
6 hónapra...	8 kor.
3 hónapra...	5 kor.
1 hónapra...	2 kor.
1 napra...	0 kor.

Megjelenik minden nap, a hétvégén és ünnepnapokon kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Székház / Bezzó-u. 5.

A szerkesztőség kózártok visszadobására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetők és hirdetések a kiadó irodájában intézendők.

LXII. évfolyam 217. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1916 szept. 22.

Mi lesz a télen?

Mi lesz, vagy mi nem lesz, mert így kell kezdenünk a liszifront, a krumplifront, a zsirifront, szénfront és cipőfront roménytelen hőseinek és szánnivaló rokkantjainak. A parlamentben beszéltek Lengyelország feltámasztásáról, mint a mi sürgős érdekünkről, de nem beszéltek a magyar nemzet megtartásáról.

Interpelláció volt kazalszámra, de egyetlen képviselő nem akadt, aki megkérdezte volna, hogy mi lesz velünk a télen? Ez a tekinthetőséka-perspektiva, amely nem lát tovább az etető vályuja szélénél. Ezeknek az uraknak van mit enni, azért nem veszik észre a városi lisziboltok előtt azokat a rettenetes népgyűléseket, amelyeknek nincs vezérszónoka s programja is csak egy szóból áll: enni!

Baj volt, hogy ezek az urak nem tudják, mi történik Bukarestben. Még nagyobb baj, hogy nem tudják, mi történik itthon. Ebből aztán olyan meglepetések lehetnek, amiket a hadvezetés még német segítséggel se hozhat helyre.

Időjárási jóslatokkal foglalkozók már megeresztek jóslataikat, hogy az idén igen erős és hosszú tél köszönt ránk. Falevelek hullásából, báránylevelek utjából, fecskek költözési idejéből, vadállatok mozgásából, régi fölgyezésekből, légköri viszonyokból, csillagok állásából ridegen megállapítják, hogy a hétével kezdődő évnek a tele kegyetlen lesz. Az afféle beszéddel a nyár és a meleg ős napjaiban az ördög sem törődik, de már szörnyeteg szemével elénk mered a tél.

A helyi hatóságok kezébe adott

ugyan pallost a kormány, de olyant, amelynek vasa nincsen, se nyelével nem lehet ütni, csak hadonászni. Ki fél az ármeximálástól a fogyasztón kívül? Hogy éhen nem halunk, csak annak köszönhetjük, hogy kibuvuk a rendeleték drótsövényei alól s paktumra lépünk az uzsorással, akinek távoltartására foiták a sövényt.

A hatóság helyzete nem irigylendő, az bizonyos. It áll egy nagy proletáriátusu polgárváros élén, egy rettenetes tél előtt, melyhez képest a múlt tél is valóságos könnyűbététől volt, óriási felelősséggel a vállán, fölfelé és lefelé és híján minden segítőeszköznek, felülről és alulról. Fölfelé harcolni kell értünk Lukács Ödönnek, alulról csak vád és kritika érte eddig is, még a Haditermény keserű lisztjéért is, keserű kenyéréért is. Előrelátó szem,

erős kéz, gyors elhatározás kell a jó szándékhoz s egy év tapasztalatai után most talán mindezzel fel van szerelve a téli defenzívára. De most már ez sem elég. Segítségre van szüksége s azzal tisztában kell lenni, hogy felülről csak olyan segítség jön, amelyet más nem adhat, csak az állam.

A segítség első sorban az, hogy Lukács Ödön főjegyzőtisztán élelmezési ügyek intézése foglalja el. Felre a közigazgatás egyéb irkafikáival, van a papirfogyasztásra ember mindig. A másik a polgárságtól várható, valamilyen szervezett akció formájában. A türelem tájából nem lehet jól lakni, ha aranyból van is, az elkeveredés vitrioljával csak kárt lehet tenni. A tél várható nagy offenzíváját csak a polgárságnak józan és nyugodt szervezkedésével lehet kivédeni.

Visszavert orosz támadások.

Keleti harctér. Budapest, szeptember 22. (Hivatalos.) Románia elleni harcra. Nem volt különösebb esemény. A helyzet változatlan.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonal. A Kárpátokban tegnap az oroszok támadási tevékenysége valamivel csökkent. Dornavatrától északra, a luciniai mentelapektől délnyugatra és Ludova vidékén ellenséges előtöréseket visszavertünk. Bisztrzectől délre a tegnapelőtt visszafoglalt Motree magaslatot újra elvesztettük. Különösen nincs nevezetesebb esemény.

Lipót vajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonal. Böhm-Ermolli vezérezredes hadseregénél az ágyuharc erősödött. Viniuchytól keletre ellentámadásaink ellen az ellenség új oszlopokat dobott, de mindenütt visszavertük őket.

Olasz és délkeleti harctér. Budapest, szeptember 22. (Hivatalos.) Semmi különös.

Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Intézet fehérneműek. Harisnyák, ágyneműek, p plan, matrac. Fűzők, takarók és teljes felszerelések. Gyermek ruhák és kabátok, kalpok, sapkák és kötések legolcsóbban beszerezhetők.

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

Bevonulnak az öreg népfelkelők.

A katonai ügyosztály a következő hirdetményt közli:

Bevonulási hirdetmény.

A népfelkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX., illetőleg 1915. évi II. törvények alapján történt behívása folytán a megtartott népfelkelési bemutató szemlén, népfelkelési felülvizsgálaton, pótszemlén vagy utószemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak nyilvánított magyar állampolgárok közül azok, akik az 1866. évtől 1871. évig bezárólag terjedő időközben születtek

1915. évi október 2 án

azok pedig, kik az 1872. évtől 1884. évig terjedő időközben, vagy 1884. év után születtek,

1916. évi október 10 én

(legkésőbb délelőtt 11 óráig) — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Mindazok a fentemlített születési évfolyamokba tartozó egyének, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra a születési évfolyamukhoz képest a fentebb megjelölt napon kötelesek bevonulni.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, legalább két inget, két alsónadrágot, két pár kaptát vagy harisnyát, két törülközőt és két zsebkendőt, valamint evőeszközt és tisztítóeszközt hozzanak magukkal. A bevonulás napján elfogyasztott élelemért 1 korona térítési összeg jár.

A lábbeli és a fehérnemű értéke, amennyiben azok a katonai szolgálathoz használatosnak minősültek, a helyben szokásos árak figyelembe vétele mellett megtérülnek.

A hadvezetőség által térítés ellenében átvett tárgyak a kincstár tulajdonába mennek át.

A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolványi lap birtokosa a vasúton harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfelkelési igazolványi lap azonban a vasúti, gőzhajó állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál ledéljezendő.

Azon behívott népfelkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezettetik elő a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. § értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettetik.

A m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfelkelésre kötelezetteket a törvényes korlátok között a csapatfőnök maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulás után azonban csak azon csapatfőnökhöz kérhet fel

vételt, a hová mint népfelkelésre kötelezett beosztását nyerte.

A közös hadseregbe bevonulók közül mindazok, akiknek Máramarosra, Beszterce, illetőleg Zilahra továbbá Brassóba, Nagyszebenbe, Székelyudvarhelyre, Szászvárosba, Gyulafehérvárra, Maros-Vásárhelyre vagy Karánsebesre kellene bevonulniok, figyelemmel kell lenniük a bevonulási helyett Szatmár-Németi, Beszterce Zilah helyett Hajdusoboszlóra, Brassó helyett Püspökkladányra, Nagyszeben helyett Debrecenre, Székelyudvarhely helyett Hosszaspályára, Szászváros helyett Szeghalomra, Gyulafehérvár helyett Derecskére, Maros-Vásárhely helyett Debrecenre és Karánsebes helyett Temesvárra vonuljanak be, az ezen helyekre áthelyezett kiegészítési kerületi parancsnokságokhoz. A honvédséghez bevonulók közül pedig mindazok, akiknek Máramarosra, Beszterce, illetőleg Zilahra, vagy Tasnadra, Brassóba, Nagyszebenbe, Csikszentimre, Nagyszeben helyett Szarvasra, Csikszentimre helyett Nagyváradra, Déva helyett Szarvasra, Maros-Vásárhely helyett Nagyszalontára, Kolozsvár helyett Szentere, Nagyszeben helyett Szentere, Lugos helyett Orosháza és Osijek helyett Pozsegára az oda áthelyezett honvéd kiegészítő parancsnokságokhoz vonuljanak be.

Három kis darab nagy sikere.

Művész-est Zsigmondy Anna drámai szereplésével.

Tartalmas műsorból a tegnapi művész-estnek három kis darab állott a közönség érdeklődésének frontjában. Mind a hármat Marton Mánó írta, kettőnek abból Székely János volt a társszerzője.

Marton Mánó lelke a magyar népe. Ezt nézi szerető, figyelmes, művészi szemekkel, felrúházza, csillogtatja, cicomázza, minden szöveget rársk. Tuladani ember, álmódzó és csak nehezen rezgölődik fel keleti elgondolkozásából. De mily kedvesek, becsületesekek az ő magyarjai, milyen egyenes az esztétik-járása, mennyi szív, osupa szív, a beszédükben! Mindig haza gondolnak ezek a magyarok, az otthonra, az asszonyra, a gyerekre és az időt fekete szántóra, meg a legelőre, amely most asszonyi kézen van. Ezek a magyarok tisztességtudók, kötelességekben előjárók, a nagy veszélyeket, kényelgyintéssel intézik el, de himet azének a Medáliákról, mesét még a poklok pokláiban, a Deberzón is (így mondja a nagyváradi ember a Deberdó) s ebben a révületben a csillagok is medáliákká változnak.

Martonnak a magyar paraszt az ideálja, olyanok tudja, mint festi s ilyenek szeretné. Van az embereiben mély kedély, humor és az elválás fájdalmának könnyes pa-

talja is. A Bakaládáiban a férj bucsuzik a feleségétől, jóízű hetykeséggel, nagy vitézséggel, lenézéssel az „olaj” iránt. Ez a jelenet már eleven életkép, él és várzik a két szereplője a szemérmes bucsuzkodás alján nagy fájdalmak sajjása vergődik meghatóan.

A harmadik egy vízió, a Fehérhajú ember. Két magyar katona Szibériába került s ott találkozik egy öreg emberrel. Mit mondana Petőfi, ha így lenne, ezt a vízió, onánus olyan beállításban oldja meg, amely Knut Hamsun szatagot leírásait megközelíti.

Igaz, hogy Freiherr von Heydt leírása után (autentikus von Petőfi a Ende in der Schlacht bei Soltau am 31. Juli 1849.) egészen bizonyos, hogy szegény örökké pénztelen Petőfiuk a fohérgyházi ut mellől esett el, s tömérdek papírt dobált ki halálos kórházba zsebeiből, erről ismeretek rá. De ez a költői munka gyönyörű. Megrezdíti benne a hazaléts, a magyarság szeretete s az estnek a magyarságot ünneplő jellegét ez a három kis darab adta meg. A közönség megértette ezt és meleg elismeréssel tüntette ki a szerzőket.

Zsigmondy Anna klasszikus volt, felkiáltásai ódai lendületűek, a többiekől megadott hangulatnak szájában szárnya kelt, át vette a felrúpitette vízióban. Az Odson nagy hazafias esteinek ünnepi hangulatát — ahol annyian szavaltak, — s néhány mondatával megadta. Ez az unoka őse volt a magyar színjátszás előjövendő stílusának s a Bakaládáiban a már nagyanyja feleség szerepét a esello zongvetes hangnemben játszotta meg. Művészetének hatalmas skáláját tegnap este jelölte a két szerep.

Gyönyörű, hogy a magyar színészek találtak meg először a magyar lelket és hangot a világfelfordulásban.

Nagy vídamságot és tetszést kellett Polgár Mariska egy monológgal, Kassits Eszter szavaltata nyomán is taps fakadt. Dózsa István és Zsoldos Andor helyesen játszottak meg egy kis darabot Sik Rezső és Tóth Elek nagyszerűek voltak, különösen Tóth Eleknek volt nagy sikere egy parasztszerepben, jóízű, eredeti alakítása a zamatos beszéde beigazolta, hogy azoknak a nagy művészeknek sorából való, akiknek nincs elég kis szerep, hogy egész nagysegükben ne mutassák be művészetüket.

Bihari Ákos nagy hatással szavalt a költőszínes, Zsoldos Andor egy versét.

Kovács Márta úgy, mint Zsigmondy Anna magyar és német dalokat adott elő. Figyelmesség ez német vendégeink iránt, bár furcsa, hogy a Sziliget-i színházba bevonult a német szó.

Az előadást Erdélyi Miklós rendezte izléssel és ötletessel. Nem arca azonban, ha máskor is meg meg hívna hírlapírókat a rendezéshez. Új ötleteket vionének bele az előadásba s ők is tanulnának technikát a darabírásához. Ezzel a közönség érdeklődését fokozná a színház egy egy darabban szemben.

EMIR arcmosó

a legtökéletesebb készítmény izzadó, fényes, zsiros, atkás (mitesseres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR”-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés, lehet-finomságu harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszerertárában Szent László-tér. Városháza mellett. Csanda Endre „Rákóczi” gyógytárában, Csillag gyógyszerertár Szacs-vay-utca, a Vadász drogériában és Farkas István Apolló drogériájában.

Az oláhok vesztesége 100.000 ember.

Budapest, szeptember 22. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: Husznapi küzdelem után az oláhok dobrudzsai vesztesége áttekinthető. Vesztek halottakban és sebesültekben 70.000, foglyokban 30.000 embert. A bolgárok 100 kilométernyire északra hatoltak fel a frontjukat 60 kilométernyire vonták össze.

Olasz segítség az oláhoknak.

Budapest, szeptember 22. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik, hogy újabb olasz csapatok mennek Szalonikiba, hogy a dobrudzsai oláh helyzeten, mely kedvezőtlenre fordult, segítsenek.

A bolgárok Konstanzánál.

Budapest, szeptember 22. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Az antant konzuljai elhagyták Konstanzát.

Események a tengeren.

Egy repülőgépnél vezetője Zelezny fregattihadnagy megfigyelője Barok Limburg hadnagy fregattihadnagy a déli Adrián a Foucault francia tengeralattjárót bombatalálattal elsüllyesztette. Az egész személyzetet 2 tisztet és 27 főből álló legénységet, sokat közülük már fuldokló állapotban, ez, valamint egy másik repülőgép, melynek vezetője Konjovits sorhajóhadnagy, megfigyelője Severa tengerész zászlós, megmentette és foglyul ejtette. Félórával később a foglyokat egy torpedóhajó átvette és paraszállította a 2 tiszt kivételével, akiket repülőgépen hoztak a kikötőbe.

Hajóhadparancsnokság.

Repülőtémadás a cár kastélya ellen.

Budapest, szeptember 22. (Saját tudósítónktól.) A Birsevia Viedomosti jelenti, hogy repülőtémadást intéztek Carszkojeszelo ellen. Negyven bombát dobtak le. 3 embert megsebesítettek.

Az antant a békejavaslatok ellen.

Budapest, szeptember 22. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: A Politiken szerint a skandináv miniszteri konferencia elé olyan békejavaslatokat terjesztettek, amelyek a svéd interparlamentáris konferenciáról tárgyalt. Az angol francia követek közbelépésére a javaslatokat kedvezőtlenül fogadták.

Elsüllyesztettünk egy csapatszállító gőzöst.

Budapest, szeptember 22. (Saját tudósítónktól.) A Wolff ügynökség jelenti Berlinből: egy tengeralattjárónk szeptember 17-én a Földközi tengeren egy zsúfolt ellenséges csapatszállító gőzöst elsüllyesztett. A legénységből 43 embert megmentettünk.

Az önálló lengyel nemzeti állam megalapítása.

Budapest, szeptember 22. (Saját tudósítónktól.) Krakóból jelentik: A központi hatalmak által megszállott lengyel tartományok képviselői Pietrkovban gyűlést tartottak s elhatározták, hogy elszakadnak Oroszországtól s megalapítják az önálló lengyel nemzeti államot.

Elhatározták, hogy a magyar képviselőház elnökéhez táviratot intéznek s megköszönik a miniszterelnöknek a lengyelek érdekében kifejtett tevékenységét. Biznak abban, hogy Magyarország támogatni fogja a lengyeleket törekvéseikben.

Régi olcsó árban kaphatók:
Leibchenek, haskötők, csi-
pőszoritók, mellfűzők csak
Menekülteknek kedvezmény

ROSENZWEIG RÓZA
Midergyárában Szalárdi-u. 9.

Tüzérharc a Nyugaton.

Nyugati harctér.

A Somme és a Maas területén folyt tüzérségi és kézigranátárcoktól eltekintve, nincs jelenteni való.

760 fogoly Korytnicánál.

Kelési harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy. Lucktól nyugatra gyengébb orosz támadások balul végződtek. Korytnicánál az ellenség állásunk egyes kis részeiben még tartja magát. A szeptember 20-iki harcokban 760 fogoly és több géppuska jutott kezünkre.

A Szereth és a Sztripa közti harcvonal egyrészen, Zborovtól északra heves tüzérségi harc folyt. Az ellenség támadásait zárt tüzünkkel megakadályoztuk.

Károly főherceg lovassági tábornok harcvonala. A Nara jobánál élénk tüzelés és helyenként gyalogsági tevékenység.

A Kárpátokban a Motreo Énpot ismét elvesztettük. A Baba-Ludova mentén az oroszok folytatták erőfeszítéseiket, amelyek hála derék vadászatuk szívósságának ismét sikertelenségre maradtak. A Tatárka szakaszon és Dornawstrától északra támadásokat visszavertünk.

A Dobrudzsában fut az oláh.

Salkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadseregportya A Dobrudzsában Dobra-Isartól délnyugatra nagy román erők támadásba mentek át Német, bolgár és török csapatoknak az ellenség szárnya és háta ellen intézett átkaroló ellenátmadása következtében a románok menekülésszerűen vonultak vissza.

Macedóniai front.

A harci tevékenység a florinai medencében élénk maradt, s a Vardartól keletre ismét felújult.

Ludendorff, első főszállásmester.

Poincaré, a kegyvesztett siránkozása.

Budapest, szeptember 22 (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Gaulois francia lap szerint Poincaré köztársasági elnök beszégetést folytatott a lap tudósítójával. Az elnök panaszkodott, hogy mióta Bordeauxba menekült, népszerűtlen.

— Páris folyton elégedetlen velem, mióta Bordeauxba menekültem s nem fogad kegyeibe. A katonák, akikkel a fronton találkozom, csak akkor fogadnak tapsal, mikor egyenruhában vagyok. Polgári ruhában senki sem vesz észre. Ha Franciaország győz, engem is kegyeibe fogad.

Biharvármegye virilisei.

(Folytatás.)

Elek Gusztáv birtokos Mezőpeterd 2188-10, Beraáth Zsigmond birtokos Kosgyán 2181-86, Weinstein Márk keresk. Belényes 2129-88, Weisz Jakab kereskedő Biharújszeg 2110-82* Karácsony Zsigmond birtokos Földes 2068-36* dr Jusztusz Zsigmond birt. Budapest 2025-90, Platay Miklós birtokos Nagyvárád 1972-59, Spöner Sándor birtokos Talya 1958-94, Szabó Gyula birtokos Debrecen 1949—, Rozvány József birtokos Nagyszalonta 1943-79, Bujanovits Béla birtokos Érmihályfalva 1886-26, Balásházy Iván főszolgabíró Derecske 1854-09, Körösy Károly birtokos Mezősas 1842-91, Roth Gyula birtokos Ártánd 1832-30, Bartha Imre birtokos Pocsaj 1812-91, Tamásfalvi Tury Ignác kir. közjegyző Belényes 1806-96*, Kohn Lázár birtokos Komádi 1790-24, Lakatos Antal birtokos Nagyvárád 1778-84, Bleyer Ferenc birt. Kőtegyán 1773-34, Beesenyi Zoltán birtokos Erdőgyarak 1734-24, Polgár Péter birtokos Biharújszeg 1726-40, Ortutay Gyula birtokos Kőröstarján 1696-95, Bay Sándor birtokos Almosd 1689-80, Klobusiczky Béla birtokos Monospetri 1686-43, Székely József birtokos Érkenéz 1670-55, Bleyer Manó birtokos Erdőgyarak 1676-87, dr Papszász József birtokos Nagykereki 1674-82*, Pallák Mór kereskedő Érmihályfalva 1674—*, Erdély László gyógyszerész Belényes 1667-62*, Grünberger Izidor keresk. Tenke 1654-54, Schwarz Miksa birt. Ilya 1645-90, dr Szilágyi Jenő birtokos, Derecske 1633-98*, Darvas László birtokos, Darvas 1627—, Kemény Manó birtokos, Acsád 1587-60, Fráter Vincs birtokos, Gálospetri 1586-53, Székely Károly birtokos, Nagyvárád 1579-76*, Ficz Ignác birtokos, Debrecen 1579-36, Szilassy Ottó birtokos, Ecsény 1557-51, Barics Gábor birtokos, Jákóhodos 1537—*, Pataky Sándor ref. lelkész, Érkörtvélyes 1534-56*, dr Budai Ferenc járásorvos, Belényes 1498-84*, Nadányi Pál birtokos, Bakonszeg 1481-98, Lovass Sándor birtokos, Érmihályfalva 1469-98, Dely Imre birtokos, Furta 1462-57, dr Magyar Sándor birtokos, Berettyóújfalú 1399-60*, Szabó József birtokos, Budapest 1391-70, Marza Lajos birtokos, Kolozsvár 1381-07, Klein Ignác birt. Almosd 1375—, T. Nagy Gyula birtokos, Komádi 1364-07, Szűcs Sándor birtokos, Biharújszeg 1358-20, Zilinszky Béla birtokos, Nagyvárád 1352-84*, K. Ruffy Pál birt. Kőrösgyeres 1352-60*, Friedmann Benő birtokos, Nagyvárád 1349-11, dr Kozma Gábor ügyvéd, Belényes 1324-78*, Fleischer Ignác birtokos, Hencida 1301-30, Szunyogh Sándor birtokos, Kismarja 1270-32, Szunyogh Zoltán, birtokos Kismarja 1270-32, Berger Jakab birtokos, Sárstúdsvari 1267-01, Pényes Ákos járásbíró, B. Újfalu 1263-94*, Lederer Manó birtokos, Jánosd 1255-80, dr Telezky János pénzügyminiszter Budapest 1253-42, Grünner Simon kereskedő Belényes 1243-28, Schreiber Izidor birtokos Nagyszalonta 1234-40, dr Haskó Valér esperes Belényes 1226-80* Minton István ügyvéd Nagyszalonta 1223-74* Grósz Albert birt. Told 1222-29, Beck Henrik birtokos Biharvajda 1212-10, Györy Géza főerdész Máramarossziget 1202-48, Schwarz Adolf birt. Piskolt 1199-60, Banedek Zoltán birtokos Érmihályfalva 1190-16, Lederer József kereskedő Ecséd 1183-16*, Jakabffy Lipót kereskedő Ecséd 1180-94*, Geisinger Jenő birt. Derecske 1162-43, Szikány József lelkész Derecske 1159-04*, Nagy F. Lajos birtokos Komádi 1148-63, Nadányi Jenő birtokos Nagyvárád 1147-53, Kohu Benő kereskedő Biharkezes 1147-24, Kiss Miklós birtokos Eradony 1140-75, Farkas Mór birtokos Berettyóújfalú 1135-19, dr Szirmay Vilmos orvos Ersemjén 1114-32*, dr Székely Ernő orvos Nagyvárád 1110-90*, Neufeld Lipót birtokos Paptamási 1088-80, Márton Sándor birtokos Ujvidék 1084-55, Man-

del Béni báró Hagymádfalva 1082-30, Nadányi Miklós birtokos Feketeügyörös 1070-76, Nussbaum Sámuel birtokos Fugyivásárhely 1069-16, Vécsy Pál birtokos Váncsod 1066-44, Schwarz Jakab birtokos Nagyvárád 1060-92, Balogh Elemér várm. főjegyző 1060-30, Balogh Tihámér birtokos Berettyóújfalú 1060-30, Petrányi Ferenc malomtulajdonos Bihar 1054-95, Rokszin Miklós esperes Mőhkerék 1049-30*, Klein Károly birtokos Nagyrábé 1047-94, Siebermann Sándor birtokos Piskolt 1016-51, Grünner Aladár birt. Nagyüregd 1015—, Leszkay János birtokos Berettyószentmárton 998-31, Feldmann József birtokos Komádi 991-98, Asztalos Mór birtokos Berettyóújfalú 975-26, Kolling György birtokos Érmihályfalva 974—, Mezey Ignác birtokos Zsáka 971-73, Schwarz Sámuel birt. Nagykereki 959-10, Grünner József birtokos Nagyvárád 956-53, Schwarz Gyula birtokos Bihar 951-10, Jóna István birtokos Debrecen 949-12, Racsák János birtokos Tépa 943-02, Nagy Gábor birtokos Nagykágya 936-09, Weisz Lajos birtokos Sarkad 935-66, Rosenfeld Ignác birtokos Érmihályfalva 927-15, Komoróczy Ferenc birtokos Érkeserű 920-32, Leipnik Adolf kereskedő Belényes 892-85, Oláh Mihály birtokos Sáp 887-41, Balogh Lajos birtokos Székelyhid 884-50, Papszász Lajos birtokos Csokaly 883-11, Kepes Albert kereskedő Berettyóújfalú 879-36*, Polák Ákos birtokos Nagyszántó 879-21, Lévy József kereskedő Nagyszalonta 878-36, Vársárhelyi Árpád birtokos Komárom 877-62, Tunyogh Lajos birtokos Székelyhid 876-52, Nyáry Ignác plebános Furta 875-40*, Karácsony János birtokos Berettyóújfalú 871-48, Varga Zoltán birtokos Nagyszalonta 869-99, Gyálakay Sándor főispán Csikazsereda 863-20*, Löwy Salamon kereskedő Szafárd 862-97, Kovács József lelkész Biharüspöki 862-60*, Komlód József birtokos Komádi 857-44, Kovács Vazul birtokos, Venterregos 856-86*, Bónis Elemér birtokos, Érkörtvélyes 856-80, Gera Sándor birtokos, Belényes 850-78, Csiba Sándor birtokos, Nagykágya 849-91, Baranyi Zsigmond birtokos, Nagyvárád 847-77, Bartos Adorján főszolgabíró, Cséffa 832-25, id. Kalmándi Mihály birtokos, Nagyszalonta 827-33, Friedmann József kereskedő, Remetelőrés 824-18, Timár László kereskedő, Királyhágó 820-92, dr Fráter Gáspár orvos, Érmihályfalva, 816-88*, Leszkay Gyula birtokos, Berettyószentmárton 811-98, Mukai János birtokos, Tamáshida 804-52, Gy. Pálfi Balázs birtokos, Komádi 802-34, Szász Mihály birt. Nagykakucs 795-10, Lakatos Sándor birtokos, Nagyvárád 794-04, Lakatos József birtokos, Nagyvárád 794-04, Olasz József nyug. táblabíró Nagyvárád 793-76*, R. Juhász János birtokos, Furta 793-61, Strasser Alfred bankár, Wien 787-86, Szilágyi Zsigmond birtokos, Nagyvárád 785-70*, Dráveczky Gyula birtokos, Gálospetri 782-66, Dráveczky Pál birtokos, Gálospetri 782-66, dr Poyár Miklós ügyvéd, Ecséd 762-06*, Bellán Gyula birtokos, Darvas 761-15, Weisz Lajos birt. Jákóhodos 854-67, Miskolczy Hugó birtokos, Feketeügyörös 737-50, Székely Gyula plebános, Váradszőlős 736-28*, Szatmáry Király Andor birtokos Berettyókirályi 736-21, G. Varga Lajos birtokos, Komádi 732-16, dr Szemethy Géza plebános, Berárd 728-38*, Buder József keresk. Belényes 714-26, Lukács József birtokos, Kőtegyán 712-42, Fráter Béla birtokos Ersemjén 711-73, Tárday Béla birtokos Ersemjén 711-57, Ritter Hermann kereskedő Magyaréséke 710-24, K. Balogh Ferenc birtokos Nagyszalonta 706-49, Miskolczy Jenő kat. felekez. Debrecen 705-83, Grünstein Sámuel fatermelő Nagyvárád 697—, Moldoványi Ferenc birt. Nagykereki 694-38, Elek Mór birtokos Nagyvárád 688-17, Szép Sámuel birtokos Derecske 681-82, Rézman Márton plebános Biharkezes 679-72*, Reidner Gyula birtokos Nagyvárád 676-30, dr Soós József orvos Mezőtar 673-03, Fálóp Márton kereskedő Biharkezes 670-94, gróf Zichy Géza

birtokos Tetélen 666-66, Reviczky Tibor Nézsapuzata 663-80, Koszta Géza nyug. táblabíró Belényes 650-90, Bujdosó Sándor birtokos Komádi 648-53, Lukács Béla birtokos Bagamér 646-56, Gerlach Mihály malomtulajdonos Margitta 640—, dr. Habóray Béla birtokos Berettyóújfalú 637-89, Sternberg László birtokos Fugyivásárhely 637-76, Stern Vilmos birtokos Fugyivásárhely 637-75, Selzer Ármín birtokos Fugyivásárhely 637-75, Farkas Gábor birtokos Csokaly 635-80, Szentkirályi Zoltán plebános Bihar 635-68*, Bősz Konstantin birtokos Belényes 635-36*, Klobusiczky Tibor birtokos Monospetri 633-32, Rózsavölgyi László birtokos Bihar 632-38, Jureskay Zoltán birtokos Rikostd 632-30, Glück Adolf keresk. Érmihályfalva 620-05, Sternthal Salamon birt. Értacs 613-61, Bleyer Miksa birt. Komádi 611-58, Mátray Ákos gyógyszerész Érmihályfalva 610—, Kabdebó Antal birtokos Feketeút 608-66, László Iván birtokos Jákóhodos 605-40, Sternberg Mór malomtulajdonos Biharüspöki 599-94, Nyiri József birtokos Hegyköz-szentmiklós 597-31, Szakadát György birtokos Berettyóújfalú 591-47, Glück Sándor malomtulajdonos Debrecen 590-04, Magyar Bálint birtokos Bakonszeg 587-55, Klein Adolf keresk. Biharújszeg 585-86, Csikos János keresk. Nagyszalonta 581-30, Glück Mór keresk. Mezőtelezd 578-76, Kocsár Lajos birtokos Érmihályfalva 578—, báró Vécsy Alfonz birtokos Micake 576-15, Kovács Imre birtokos Bakonszeg 571-90, Balkó József birtokos Almosd 564-90, dr Polgár Dániel birtokos Debrecen 561-56, Bak Károly Gáspár birtokos Budapest 553-54, dr Policzar Alajos ügyvéd Belényes 553-11, Rác József birtokos Hosszapályi 553-07, Schwarz Vilmos birtokos Nagyszalonta 550-78. (Vége.)

A FEL. KUDARCA.

Törjük le a divatörületet.

Budapestről jelentik, hogy a Fényűzős Elleni Liga ruhakiállítására megdöbbenést keltett magas áraival és luxus áruival. A kiállítás, mint Pallavicini Györgyné úrnőné kijelentette az újságíróknak, kudarcot vallott és a mozgalom komolyságát aláássák az érdekeltek kereskedők és iparosok. A vezetőség a zeűri kijátszásával a kiállításra drága luxus dolgokat csempészett be. A mozgalmat most újjászervezik és a gyakorlati életre hasznossá teszik.

Felesleges is a liga. A ruhakirálynőket, a térdigérőket, a huszméteres szoknyaszéleskedőket, a tulrajongókat, a maskarázókat, a ruharobotosokat, a divatszeszélyeseket semmiféle ligával sem fogják az egyszerűség, az olcsóbbság útjára terelni. Ezek a liga jelvényét legfeljebb odabiggyeszítik a kabátjukra és ebből is divatot csinálnak, mert nekik az egész élet csak divat.

Az egész kiállításból mi, férfiak csak azt tanulhatunk meg, milyen ruhában járnak a liga tagjai és mennyi felesleges rongyot, akarjunk mondani: selymet, drágaságot agatnak magukra. Magtanultuk, hogy a nők egész szépen öltözködhetnének, ha izlésük lenne.

Ligával itt semmire sem megyünk. Nem a nőknek kellene ligázni, hanem nekünk, férfiaknak különösen apáknak és férjeknek. Nekünk kellene talpraállítani a divatbeteg leányiukat és feleségeinket amugy udvarias magyarsággal az ész jobbik felére téríteni. Le kell törni a divatörületet, mely éppen a vérzőn napjaiban tombol legjobban. Sok nő örlődne ennek, mert csömömlésig vannak már a túlzások miatt.

A főrendiház ülése.

A magyar állam fizetőképese.

A főrendiház mai ülésén Jankovich miniszter megnyugtató közléseket tett a helyzetről.

Majláth Károly Gusztáv gróf erdélyi püspök megköszöni a felvilágosításokat. Meg van győződve, hogy a kormány a menekültek érdekében mindent megtesz, de elsősorban a gyermekeket közösenként csoportosítva kell elhelyezni.

Utána a vagyonadóról szóló törvényjavaslatot tárgyalta a főrendiház.

Zselensky Róbert gróf helyesli az adók emelését. Merkantil körök szerint az ipari és kereskedelmi tőke annyi jövedelmet vall be, mint a földbirtok, ez az állítás igazságtalan. Azt az alapvetet, hogy a vagyont jobban meg kell adóztatni, mint a személyes jövedelmet, helyesli.

Teleszky János dr. miniszter kijelenti, hogy az állam összes kötelezettségeinek megfigyelni a háboru után is csak a magyar állam képes a szükséges kiadások fedezetét előteremteni. Ha másként nem megy, az adókulcs megváltoztatásával.

A törvényjavaslatot megszavazta a főrendiház.

A város legkisebb alkalmazottainak háborus segélye.

A miniszter leirata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg részben az állami hozzájárulás terhére a városi díjnyokok és a háborus segélyben eddig nem részesült egyéb alkalmazottak részére háborus segélyt szavazott meg.

A város ezen legszegényebb munkásai már hónapok óta várják ezt a segítyt, hogy a mostani nagy drágaságban egy kis pénzhez jussanak.

Tegnap végre megérkezett a miniszter leirata, de nem sok köszönet van benne. A miniszter ugyanis nem hegyta jóvá a törvényhatóság határozatát.

A miniszteri leirat szerint ugyanis csak azok a közigazgatási alkalmazottak részesíthetők az állami hozzájárulás terhére háborus segélyben, akik már 1916. január 1-én tényleg a város szolgálatában állottak. A városi közgyűlés határozata ezzel szemben csak az 1916. év folyamán történt alkalmaztatást kéri ki. A város által feltarjlesztett listában az adatok feltüntetve nincsenek és így meg nem állapítható, hogy kiknek és mily összegű segély jár. A listában továbbá azok is szerepelnek, akik csak átmeneti szolgálatra alkalmaztattak.

Kifogásolja a miniszter továbbá, hogy a hadbavonult napidíjasoknak is általánosságban engedélyeztettek háborus segélyek. Valamint ahhoz sem járul hozzá a miniszter, hogy egyesek a városi pénztár terhére vétettek fel a segélyezendőkhöz, mert a tanács csak a fedezet kijelölése iránti előterjesztés megtételére hivatott fel és így a fedezet kérdése megoldottnak nem tekintendő és a város pénzügyi helyzete is elég szorult.

Kifogásolja még azt is a miniszter, hogy

a háborus segélyt jóváhagyás előtt kifizetni rendelte a város.

Felhívja a várost a miniszter, hogy a háborus segélyre vonatkozó rendelet betartása mellett új határozatot hozzon a jóváhagyás végéig terjedőre.

Tájékoztatásul megjegyzi a miniszter, hogy csak a szoroson vett közigazgatási díjnyokok háborus segélyre engedélyeztetett államsegély, akik napidíjat kapnak. A havi díjasok nem jöhetnek figyelembe, mert lakpénzt is kapnak.

A miniszter ezen utóbbi intézkedése azon visszas helyzetet teremt, hogy a napidíjasokból havidíjasokká előléptetett alkalmazottak még a lakbér beszámításával is kevesebb összajavalmazást kapnak, mint a napidíjasok.

Minden hétfőn zsirtalan nap lesz.

A hivatalos lap tegnapi száma rendeletet közöl, amely intézkedik a husfogyasztás korlátozásáról, azonkívül minden hétfőre zsirtalan napot rendel el. A rendelkezés első pontja szerint szarvasmarhát, sertést, juhot és kecskét, kedden és csütörtökön nem szabad levágni vagy leszarni. A második pont szerint a hét két napján és pedig szerdán és pénteken tilos húst akár nyers, akár feldolgozott (főtt, sült, füstölt, sózott stb.) állapotban forgalomba hozni. Ugyanezek a napok tilos a vendéglőkben vagy más hasonló üzemekben hus felhasználásával készülő ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni. A rendelet tehát a mostani keddi hústalan napot szerdára helyezi át. A hústalan nap azonban ezután sokkal szigorúbb lesz, mint eddig, mert a rendelet harmadik pontja értelmében hus a marhának, borjunak, sertésnek, juhnak, kecskének, lónak, házinyulnak, szárnyasnak és vadnak emberi táplálkozásra felhasználható minden része, kivéve a gyors romlásnak kitett belső zsiger részeket. Husnak tekintendő az említett husneműkből előállított huskonzerv és hentesáru is. Megszorítja a rendelet a vendégétet is, amennyiben egy személynek legföljebb egy husételt szabad kiszolgáltatni. E rendelkezés szempontjából minden hal husételnek számít. Nem számít husételnek az olyan ételnemű, amely egy személyre számított adagban összesen legföljebb 50 gramm húst vagy husneműt tartalmaz.

Hétfői napokon a vendéglőknek és a hasonló üzemeknek zsirtalan napot kell tartaniuk, tehát tilos olyan ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához zsír (sertészsír, vaj, növényzsír, növényi olaj, vagy emberi élvezetre alkalmas bármely más zsíradék vagy olaj) felhasználása szükséges.

E rendelkezések alól a belügyminiszter egészségügyi szempontból kórházak és egyéb gyógyító intézetek egyes épületei kivételre engedhet. Katonai személyek élelmezésére rendelt husnak kiszolgáltatása nem esik a hústalan nap tilalma alá, ha a megrendelést katonai élelmezési biztos által kiállított igazolvánnyal bizonyítják.

A törvényhatóság első tisztviselője hatósága területén a hus és zsirfogyasztást a

jelen rendelet korlátai között közelebből szabályozhatja. Aki a rendeletet megszegi, két hónapig terjedő elzárással és 600 koronaig terjedő pénzbírsággal büntethető. A rendelet szeptember 25-én lép életbe és hatálya Horvát Szlavonországra nem terjed ki.

HIREK

* **Andrássy Bécsben.** Budapest tudósítónk jelenti: A Magyar Hirlap szerint Andrássy Gyula gróf tegnap délután Bécsbe utazott.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Egyedi Sándor* 70. gya. bel. főhadnagyot és *Margetic Milán* 70. gya. bel. századost újfólag a legfelső dícséreléssel, *Nikla Miklós* 70. gya. bel. tart. hadnagyot pedig legfelső dícséreléssel tüntette ki.

* **A ref. egyházmegye gyűlése.** A bihari református egyházmegye tegnap délután tartotta évi közgyűlését, amelyen *Sulyok István* esperes elnökölt. A gyűlésen a világi tagok közül kevesen jelentek meg, ott voltak *Tatár Zoltán*, *Szegedy Géza*, *de Thury Károly*, *Thury László*, *Lukács Odón* stb. A közgyűlésen az egyházmegye adminisztratív ügyeit tárgyalták le. A gyűlést *Sulyok* esperes nyitotta meg imával, majd az esperesi jelentéssel beszámolt a múlt év eseményeiről főleg a tanítók háborus működését méltatta elismeréssel. Fontosabb kérdést nem tárgyaltak.

* **Ezüstlakodalom.** *Buzássy József* derék asztalosmester és felesége, született *Alacs Hermine* tegnap ünnepelték meg boldog házasságuk 25. évfordulóját. A reggeli mise után *Iurik S. Zoltán* tb. kanonok, esperes-plebános megáldotta a boldog házaspárt, kiket ismerőseik szívesen üdvözöltek a nagy évfordulón.

* **Ágai Adolf halála.** *Ágai Adolf*, a magyar hirlapi tárcs atyja, a jeles író tegnap meghalt érelmeszesedés következtében. Sok kötetben jelentek meg tárcái, amelyek szellemességben kiválóak voltak. *Ágai* alapította a "Borsszem Jankó" élelapot a abban *Mokány Berei*, *Tolyás Dániel*, *Wewreshegyi Dávid* és *Árpád*, *Mihászna András*, *Lengensdfalvi Kotlik Zsuzsanna* stb. alakított teremtette meg a Kiszalud- és Patófi-Társaság tagja volt.

* **60.000 koronás lopás Csucsán.** Tegnap délután telefonon jelentette a csucsai rendőrség a nagyvárad rendőrségnek, hogy ott nagyszabású lopás történt. A nagyszabású menekült csoport egy tagját, *Wiegner Mihályt* érzékenyen meglópták ismeretlen tettesek. Nagy utazótásáját emelték el, amelyben 60 ezer korona érték volt. A gyenú társaira, *Jakab Tinkára*, *Wiegner Leibnéra* és egy *Kleiné* nevű asszonyra irányult. Az illetők, mint menekültek, a részükre kijelölt helyre, Nyiregyházára voltak irányítva, ahova Nagyváradon keresztül kellett utazniuk. A rendőrség emberei az értesítés nyomán künn az állomásnál fogadták a menekültek vonatát, ahol a gyenúsitottakat fel is tartották, azonban a lopást nem lehetett bizonyítani. A lopást valaki más követhette el, aki bizonyára még Nagyvárad előtt megugrott a vonatról.

*** Magyarul tanulni a német egészségügyi személyzet.** A Nagyváradon levő német ápolónők, orvosok, szaniterek, számszerint 250-en, tegnap megkezdtek a magyar tanfolyamot a városházán. A tanfolyam vezetője: Chuohenderf dr. vértörzsorvos, előadója Grósz József dr. nagy-szebeni tanár, volt Nagyváradmegyei esperes. Ezek az orvosok, ápolónők és szaniterek Erdélybe mennek s ott ápolják a német és magyar katonákat, szükséges tehát, hogy magyar nyelven kifejezhessék magukat. Ma már magyar újságokat olvasnak fel s azok segítségével igyekeznek behatólni a magyar nyelv rejtelmeibe.

*** Csarkészek felvétele.** A menekültek elhelyezésének nagy munkájából az ifjuság is derekasan hívette részét. Most azonban különösen az érettek ifjuságra vár munka. Ossze kell lenni a város területén tartózkodó menekülteket, azok szükségleteit, ki milyen foglalkozásra alkalmas. Erre a célra kiválóan alkalmasak a főgimnázium, főreáliskola, kereskedelmi iskola felsőbb osztályaiba járó tanulók. Akik erre vállalkoznak, sziveskedjenek ma, szombaton szeptember 23-án délelőtt 9 órakor a kereskedelmi iskolában jelentkezni. Kerekes Manó, Mikussay József.

*** Báthory László és a lakáskérdés.** Falmegy tegnap a katonai ügyosztályhoz „Grünstein bácsi.”

— Kérem, beköltözött hozzám egy kadét.

— Igen, feleli a fogalmazó, én küldtem oda.

— Hát én hova menjek?

— Van a pincében egy jó szobája, oda.

— Én? Menjen a kadét.

— A kadét már a heretéren a fedezékben élvezte a földalatti lakást, illő, hogy itthon tisztességes lakása legyen.

— Menjen a szomszédba, ott van hely.

— No, ez szép, hogy milyen szivesen adja oda a másét.

— Hát muszáj ezt?

— Muszáj. Kötelesség.

— Ezt sose hallottam.

— Kedves Grünstein bácsi, hát hogy védjenek minket a katonák, ha helyet se adnak nekik?

Ebbe aztán belenyugodott az öreg ur.

*** Lopások a színházban.** A színházi öltözőkben az utóbbi időben gyakran garázdálkodik egy állandó tolvaj, aki hol a ruhaneműket, hol az ékszereket szedi össze. Csütörtök este a Mágna Miska 2 felvonása alatt, az első szereleti férfi öltözőből ismeretlen tettes ellopta a Molnár Rezső szarke felöltőjét. A tolvajt nyomozza a rendőrség.

*** Papolczy József halála.** Egy derék munkás pénzügyi tisztviselő: Papolczy József haláláról részvétellel értesülünk. Az elhunyt évtizedekéi azelőtt kezdte pályáját a Bihar megyei Kereskedelmi Ipar és Termény Hitelbanknál s mikor a régi első kelő pénzügyi fuzionált a Központi Takarékpénztárral, az új intézet kötelékébe lépett át s ott folytatta működését. Szerény, de burgó működését az Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztárban is kellőképp méltányolták s öngyógyító neveztek ki. Halálát özvegye és

fia és nagy család gyászolja. Papolczy Ferenc városi főpénztáros testvérét vesztette az elhunytban. Temetése holnap, vasárnap szeptember 24-én délután 4 órakor lesz a Zöldfa utca 17. sz. háztól.

*** Utazás a hadművelési területre.** A rendőrkapitányi hivatal értesülése és tapasztalatai szerint a belső vagy külső hadművelési területre utazó közönség igen gyakran a szükséges utazási igazolvány nélkül indul utra és így aztán mikor a határokhoz ér, az ellenőrzést teljesítő közegek a további utazásban megakadályozzák. Az utas ilyenkor a helyi hatósághoz fordul utazási igazolványért, amely annak kiállítását kénytelen megtagadni, mivel azt az utas lakhelye szerint illetékes I. fokú rendőrhatalóság köteles kiállítani. A közönség egy részének eme tájékozatlansága folytán a rendőrkapitányi hivatal figyelemmel a közönséget, hogy utazásának megkezdése előtt mindenkor érdeklődjék a rendőrségnél az iránt, hogy a kívánt helyre szükséges-e az igazolvány, mert az a nélkül történő utazás sokkal járó sok kellemetlenség csak ezáltal kerülhető el. Nagyvárad, 1916 szeptember 19. Rendőrkapitányi hivatal.

*** Elhunyt csecsemő.** Baka Bóka mezőtelegrdi ref. lakását éne nejét mély gyász sújtotta. Egyetlen kis leánykáját, 15 hónapos korában elhunyt. A kis csecsemő temetése holnap, vasárnap délelőtt lesz Mezőtelegrden.

*** Államsegélyesek jelentkezése.** Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy f. évi szeptember 16-tól október 15-ig esedékes segélyösszegeiknek folyósítása f. hó 25-én, hétfőn, 26-án, kedden, 27-én, szerdán, 28-án, csütörtökön, 29-én, pénteken, 30-án, szombaton és október 2-án, hétfőn a tüdőző laktanyában levő hivatalos helyiségben fog eszközöltetni.

Hétfőn d. e. segélyösszegeik átvétele végett jelentkezzenek 1-től 700 ig, d. u. 701-től 1300 ig. Kedden d. e. 1301-től 2000 ig, d. u. 2001-től 2800 ig. Szerdán d. e. 2801-től 3500 ig, d. u. 3501-től 4200 ig. Csütörtökön d. e. 4201-től 4900 ig, d. u. 4901-től 5500 ig. Pénteken d. e. 5501-től 6100 ig, d. u. 6101-től 6800 ig. Szombaton d. e. 6801-től 7300 ig, d. u. 7301-től 7800 ig. Október 2-án hétfőn d. e. 7801-től 8300 ig, d. u. 8301-től feljebb 8720 ig. Nagyvárad, 1916 szeptember 22. Juricskay s. k. tárnasos.

*** A kisasszony szeretője.** Egy modern, izgalmas társadalmi dráma bemutatója lesz holnap a Vigadó mozgószínházban. „A kisasszony szeretője” című újdonság ez, amely a szezon egyik leghatásosabb alkotása. Kétségtelen, hogy méltó nagy siker fogadja a bemutatóját. A műsor másik érdekessége egy pompás bohózat „A grófinassa” címmel. A Sas legújabb filmje friss háborús felvételeket vetít a vászonra. Előadások d. u. 3 óráig.

*** Az erdélyi menekültek javára** újabban adakoztak a polgármesteri hivatalnál: Bihar megyei orvos, gyógyszerész és természettudományi egyesület 200, Munkás és Sebőnbérges 200, a A 4 ik h. pótzászlóalj legénységének gyűjtése 1000, Pataji Ferenc 100. Az 1874-ben Kézsmárkon érettségizettek 100, Pásztor Ferenc gyűjtése 200 K.

*** A kávépazaról** közvetlen tudósítás Aszódi Mihály Kossuth utcai főüzletéből Saspalota: Maximált árak kávékban, kész kiváló finom konzervkávé erős finom zabmatu, kórháznak, intézeteknek, gazdaságba és privátházaknak kilója 5 korona 40 fillér, legelsőrendű finom pörkölt kávé kilója 14 korona 40 fillér, kapható régi finom frankopótkávé, füge kávé, malátekávé és fehéreukor méz, csokoládé, cukorka, konyak, tea, rum, szalámi, liptóitúr, szardínia, édespaprika, málnaszörp és osemegék nagyban és kicsinyben kizárólag Aszódiál kapható: Vigyázat csokoládékirály fiésem Rákóczi ut.

Antalfy Margit városunk kiváló tánc-tanárnője, saját intézetében Telaky utca 3. szám az emeleten, okt. 1-én kezdi meg a téli táncanfolyamok tanítását. Lesz több rendbeli zórikörök kolon, Baba, Deák-, valamint esti tanfolyam a felnőttek részére. Beiratkozni a fentírt intézetben lehet d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig. Nagyárgos Kézszándorné urasszony védnöksége alatt álló Baba, kolon október 4-én veszi kezdetét. Minden vasárnap este 9—11-ig boston gyakorló kolon van. Külön órák egész nap vehetők.

*** Egy gépiró kisasszony** szonali belépésre Kerestetik. Komlós Testvérek Zöldfa utca.

*** Fekete-kürtő MÓXIM** biztos szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** A Nagyvárad Takarékpénztár** tisztelettel értesíti t. ügyfeleit, hogy a IV. hadikölcsön kötvényeket az annak idején adott pénztári alismervények ellenében az intézet helyiségében (Telaky-utca 2. sz.) a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

*** Eczet** készítéséhez alkalmas garantált vogytisztító eczetsav kapható Farkas István Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Telefon 13—02.

*** Négy állomásra berendezhető házi telefon** készülék jutányosan eladó. Bihar megyei Takarékpénztár.

*** Forolín** a legjobb és legbiztosabb toilette szer, láb- és hónali izzadási ellen. Hüsit! Szagtalanít. Ára 120. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

*** Felhívjuk a közönség figyelmét** a „Hőföhörke” harisnya áruház mai számukban közölt hirdetésére.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő legzelebb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Előg ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja mélytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szempókeket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota.

*** Menekült** mint házgozdaok, illetve beraktározási vállalat vezetője azonnal alkalmazást nyerhet. Jelentkezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa” r. t. irodájában. (Sas passagó 24. sz. lépcső I. e.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és szőzmosógymárában Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

*** Kisdó** Beothy Ödön-u. 7. sz. házban kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél, Nagyvárad.

URÁNIA mozgószínház

Szombat. Festő gazdát cserél. Vigjáték 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepeken 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Szombaton: A Tündérlaki lányok.
Vasárnap délután: Varázskeringő.
Vasárnap este: Egyszer volt... (Bemutató előadás.)

Egyszer volt...

(Wie einst im Mai...)

(Operette 3 felvonásban. Irták: Bernauer és Schanzer. Fordította: Harsányi Zsolt. Zenéjét szereztek: Kolló Walter és Bredschneider Willy.)

Több ízben hírt adtunk már a hét folyamán a színháznak arról az eseményéről, hogy vasárnap este mutatja be a társulat „Egyszer volt...” cím alatt a berlini és bécsi közönség egyik legkedveltebb operetét: „Wie einst im Mai...”

A színháznak nagy ambícióval készül erre a premierre, amelynek főszerepeit Kovács Mártha, Vigh Manci, Szabeczi Gizzi, Hárter Lola, T. Popány Janka játsszák és igen kedves szerepe lesz Mándoki Panninak is. A férfi szerepeket Tompa Béla, Sik Rózsa, Zsoldos Andor, Iváncsi, Taranai, Rakosi és Dózsa játsszák.

Különös érdekesség a darabnak, hogy a darab négy felvonás az 1838, 1860, 1888 és 1913 évben játszódik le úgy, hogy Tompa Béla, aki mint javakorabeli férfi kezd a darabot, mint kilencven éves aggastyán fejezi be az előadást.

Az Egyszer volt... vasárnapi bemutatója iránt már most igen élénk érdeklődés nyilvánult és így kétségtelen, hogy telt házzal végig a bájos zenéjű és roppant kedves librettójú operettet.

25 vagy 15 Békefi Lajos ur ma nyilatkozik egy csillagban arra a tőle kapott hírre, hogy 25 éves szülessz. Azt mondja, hogy ez sajtóhiba, csak 15 éve játszik a színpadon. Nem tudjuk most már melyik az igaz. Az asszonyról és a tenoristáról, bizonyos, nem előnyös, ha kiderül, hogy túl van bizonyos korban s miiket malicia nem vezetett. Azonban szívesen kiegyezünk a közép számban is: $25 + 15 = 40 : 2 = 20$ évben, de a jó szavakat ma is fanatartjuk.

APOLLÓ mozgó- színház	Szombaton.
	A szőke bálvány.
	Társadalmi dráma 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órákor és hétköznapokon 10 7-ór.	

Talp, talphulladék, talp-pótlóanyag és bőrhulladéküzletem, katonáskodásom miatt, lakásomon folytatom! Kérem t. vevőim további szives pártfogását

STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Peter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveczky-utca felől, az inasotthon mellett.)

NYILTÉR.

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Rt. igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély megilletődéssel jelentik, hogy az intézet

cégvezető tisztviselője

Papolczy József úr

f. hó 22 én elhunyt.

Az elhunytban intézetünk oly érdemes tisztviselőjét vesztette el, ki évtizedes hű és lelkiismeretes munkásságával az intézet érdekeinek buzgó előmozdítója, kartársainak pedig nemes gondolkodása és szívóssága révén, igaz barátja volt.

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nagyvárad, 1916. szept. 22.

HETI ÁRJEGYZÉK.		
Teás készlet aranyozással 6 személyre	6	kor.
Kávés készlet aranyozással 6 személyre	6	"
Feketekávés készlet tálcával Roccoco 6 személyre	6	"
Mosdó készlet finom fayence	8	"
Ebédlő készlet aranyozással 6 személyre	24	"
Függő lámpa csigás fel szerelve	16	"
Befőttes készlet kristály üvegből 6 személyre	4	"
Gyümölcs készlet majolika 6 személyre	4	"
China ezüst czukortartó 6 személyre	5	"

KÉPKERETEZÉS
izlésesen elkészítve.

ABLAK ÜVEGEZÉS
pontosan előnyös árakban lesznek készítve.

KOMLÓS TESTVÉREK

azelőtt Heller Testvérek
Üveg, porcellán, lámpa áru és konyha felszerelési áruk nagykereskedése.

Nagyvárad, Zöldfa-utca 13. sz.

:: Telefonszám 372. ::

A szerkesztésért felelős vezető: **DR. PAPP KÁROLY.**

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Szombat és Vasárnap

szeptember 23-án és 24-én

A

kisasszony

szeretője.

Modern dráma 3 felvonásban

A gróf inasa.

Bohózat 2 felvonásban.

Háborús felvételek.

eredeti Sasa film.

Kedvezményes jegyek kaphatók a Sipos-féle, bémer-teri dohánytöszdében.

Az előadások kezdete hétköznap pont fél 6 órákor, vasárnap és ünnepnapokon délután 3 órákor

Helyárak:

Páholy 6 személyre 6 K. Főntartott hely I. K. I. hely 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fill.

Katonák és gyermekek a helyárak felét fizetik.

OLCSÓ SZÉN!
 1 mm. almamezői barnaszén
 házhoz szállítva 450 K.
 Legkisebb szállítható mennyiség 8 vagy 10 mm
 Megrendelhető
Menyhért Szénbánya
 Városi irodájában, Kertész u. 11. sz.
 (Hajótér villamosmegálló mellett.)
 !! Telefonszám: 10-85. !!

Jótállás a biztos eredményért
 Törvényesen védve.

Reitter Oszkár
 nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a
„Patkánin“
 patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és följámul minden más irtószert.
1 doboz ára 2 korona,
 mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használható. Kérésére ingyen küld a Patkánin gyár vezetősége Nagybecskereken.

Fekete Sas és Zöldfa Részvénytársaság beraktározási osztálya.

Beraktározás.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a „Zöldfa“ épületben az eddig fenntartott és ezután is rendelkezésre álló 12 külön raktárhelyiséghez egy 400 négyzetmeter területű földszinti gyűjtő helyiséget esatolunk (a volt Zöldfakávéház termét).
 Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak beraktározásra elfogadtatnak. Termények beraktározására száraz pincék, továbbá boros pincék állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.
 Beraktározási árak megegyezés szerint
 Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ. beraktározási osztálya.

Iroda: Sas passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.
 Raktárhelyiségek: Zöldfa u. és Zöldfa-passage.

Uj üzlet! Uj üzlet!
MEGNYILT
 A „Hófehérke“ harisnya-áruház
 Szt. László-tér, Saspalota Drogéria mellett
Nagy harisnya hét!
Árjegyzék.

Szám.	Árak páronkint.
908 flor. női harisnya „Hófehérke“	2 50
811 térd „ „ „ „ „ „	2 80
305 „ M. sselin „ „ „ „	2 96
307 „ I. „ „ „ „ „	3 60
298 „ Tráma selyem „ „ „ „	4 20
Selejtes pamut férfi „ „ „ „	0 84
„ „ „ „ „ „ „ „	0 96
672 gyöngyörű divat csikkai „ „ „ „	1 25
284 I flor anyagból „Hófehérke“	1 80

Jó minőségű patent gyermek harisnya.
 szám 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 K —90 1 10 1 30 1 50 1 70 1 90
 7. 8. 9. 10. 11. 12.
 2 10 2 30 2 50 2 70 2 90 3 10

Allandó nagy raktár kötött sport cikkekben, gyapju férfi, nő és gyermek kabátokban és svetterekben, kiztyukban és lélekmelegítőben óriási választék.
 Vigyázzon a „Hófehérke“ védjegyre és cégre.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor fele üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

IZSÁK LIDIA
 elsőrendű fűzőszalon

 Nagyváradi Park-szálloda
 Nagy Sándor-u. 1. telephelyen.
 Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk Szilvágyi színház művésznőinek egyedüli szállítója.
 :: Telefon: 11-53. ::

Harisnya, tricó, keztyű.
 Svetterek, kabátok, lélekmelegítők, valamint az összes kötött ruházatok, legjobb és legolcsóbb beszerzési helye
Hungária Harisnyaáruház
 Sas Passage főbejárónál.
 Kértek cégünket összenemléveszteni

Helpy József utóda
 NAGYVÁRAD.
KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)
 Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.
 Zsák- és ponyvakölcsönző üzlet.
Uj gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.
 Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkocsiban a legkitünőbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kőtélneműek, gépszijak, dohány, zsákzsinetek és kévekötegekben. Nagy választék fiakker takarókban és lópokrócokban.
Kátrány és aszfalt lemez kapható!

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE
 IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:
 NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.
 A telep telefonja 614. A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL	Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű Villamos vasalók, „ főzőedények, „ tea főzők, megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók. Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálát. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 nagy választékban kaphatók. Villamos motorok Költségvetéseket díjmentesen készítünk	1 ÓRAI VASALÁS CSAK 12 FILLÉRBE KERÜL.
Főszerelő telefonja 55.		Főszerelőtelefonja 55.